

Gordiskur knútur

KREPPAN í Gólfnum er vorðin ein sonn marra — ein gordiskur knútur, ið eingin enn hevur megnað at loyst, og nú sær út til, at vald skal nýtast til at loysa henda knút. Tá freistin, sum ST hevur sett Irak at taka hermenn sínar úr Kuwait, var úti tíðliga gjáramorgunin, hevði irakiski leiðarin, Saddam Hussein, ikki latið við seg koma. Allar royndir hjá umheitinum at fáa hann at taka undir við eini ella aðrari friðarroynd vórðu vrakaðar. Tvørturímóti hevur sami Hussein aftur og aftur gjørt greitt, at Kuwait er og verður ein partur av Irak. Verður kríggj, fer Irak at vinna tað, vóru hansara seinastu orð, áðrenn freistin var úti.

LÍTIL ivi er um, at Irak fer at tapa eitt kríggj, men spurningurin er, hvussu nógván skaða irakar klára at gera, áðrenn teir verða noyðd at geva seg yvir. Hetta eru eygleiðarar sera ójavnir á máli um. Men uttan mun til hvør fer at vinna eitt kríggj og hvussu, so eru tað mangir eygleiðarar, sum vilja vera við, at tað verða teir sameindu við vesturheiminum á odda, sum gerast veruliga tapararnir í síðsta enda. Ikki bert fer hetta at syndra búskapin, tá oljuprisirnir fara sína himmalgongd. Alt Miðeystur fer at gerast uppaftur ótryggari. Undir øllum umstøðum fer Saddam Hussein at gerast martyur — vit minnst, hvussu Nasser megnaði at savna arabiska heiminn, hóast tap móti israelum — og eitt oyðilagt Irak fer helst at fáa tey arabisku londini at standa meira saman enn nakrantíð — eitt nú við einum ófrávikilugum kravi um, at nú eru tað israelar, sum skulu til at lata nakað. Arabarar hava blött nóg mikið, kunnu vit koma at hoyra.

TAD eru eisini teir eygleiðarar, sum halda, at tað er vesturheimurin við USA á odda, sum hevur veruliga ábyrgdina av stöðuni í Miðeystri, tí tey hava ikki gjørt nóg mikið við palestinasurningin. Tí tað er einki minni enn duplutmoralur, tá hesi lond nú knappliga krevja, at eitt arabiskt land, sum hevur lagt eitt annað undir seg, skal makka rætt — tá somu lond enn ikki hava fingið Israel, sum eisini hevur lagt landa-øki undir seg, at makka rætt. Hvi leggja so stórt trýst á Irak, tá líknandi trýst ikki hevur verið lagt á Israel, verður spurt. At Saddam Hussein so bert brúkar palestinasurningin at verja innrásina av Kuwait við, er so bert ein bilig undanfarsla — men kortini ikki heilt uttan veruleika.

HÓAST nærum allir eygleiðarar skíra Saddam Hussein og stýri hansara sum eitt ræðustýri, ið ikki heldur seg aftur at myrða ósek menniskju, so verður tað eisini alt meira víst á júst duplutmoralisku stöðuna hjá USA og øðrum londum, sum ongantíð hava gjørt nóg mikið til tess at loysa palestinasurningin og harvið spurningin um israelsku hersetingina av palestinsiskum økjum. Og fara vit so víðari, so eru tað aftur tey, sum grundgeva tørvandi áhugan hjá USA og vesturheiminum at loysa Palestinasurningin, at jødarnir í eitt nú USA hava so stórt vald, at ein amerikansk stjórn rætt og slætt ikki sleppur at røra við henda spurningin.

TAD tykist tó nú at vera greitt, at flest øll lond, eisini USA, ynskja eina friðarráðstevnu, sum tekur upp palestinasurningin. ST-áðalskrivarin, sum seint týskvöldið kom við eini bønligari áheitan á Saddam Hussein um at tryggja friðin, lovaði, at palestinasurningin skuldi

koma til viðgerðar og loysast í næstum. Tað er so lætt at vera eftirklókur, men vit verða í dag noyðd til at viðganga, at alt er ikki bara hvítt og svart, antin ella. Høvdu teir høgsligu israelarnir eitt nú við arbeiddar-flokkinum á odda, fingið krøv síni um eina friðarráðstevnu um Miðeystur iggjøgnum, tá hevði kanska alt sæð øðrvísi út. Tá høvdu kanska teir meira høgslugu palestinarir og arabararnir fingið størri vald og harvið hevði tað so aftur minkað um spenningin. Men við at vísa steilu linjuna móttvegis palestinum, hava vit eisini sjálvi lagt upp til konfrontation við arabiska heiminn. Og í flestu førum er tað tað viðgongda høgri í vesturheiminum, sum hevur elvt til hesa spenningsstöðu.

VIT eru onga løtu í íva um, hvussu vandamikil Saddam Hussein er fyri friðin — fyri allan heiminn. Hann hevur víst, at hann smæðist ikki fyri at gera av við øll tey, sum ikki eru 100% samd við hann. Hann ynskir at gera Irak til eitt stórveldi, tað fyrsta veruliga stórveldi í arabiska heiminum, eitt stórveldi, sum eitt nú hevur kjarnorkubumbur.

AT tað ikki verður liviligt saman við einum tilikum einaræðisharra og drápsmanni er skilligt og halda mong fólk í vesturheiminum tað tí vera rætt og neyðugt nú einaferð med »allah« at gera av við hann, áðrenn hann ger størri skaða. Ikki minst er tað amerikanski óttin fyri, at Irak skal fáa kjarnorkuvápn, sum er orsök til, at so nógvir amerikánarar halda, at Saddam Hussein eigur at verða steðgaður nú — ikki bert í Kuwait, men eisini í Irak.

MEN aftur her nema vit við duplutmoralin hjá okkum sjálvum — vesturheiminum. Hvør er tað, sum hevur latið irakum øll hesi oyðandi

vápnini, hvør hevur fingið pengar burtur úr at læra irakar at gera kemisk vápn, ið longu nú hava dripið túsundtals ósek sivil! Hondina á hjartað — tað eru vit í vesturheiminum. Hesar sannroyndir gera tað so torført hjá okkum nú at fáa bilbukt við ein so vandamiklan mann sum Saddam Hussein.

VIT sjálvi hava vitturliga givið honum nøkur góð kort á hondina. Vit hava tianverri sjálvi verið við til at skapt hann, skapt tað grundarlag, sum hann hevur bygt á. Nú í ellivinta tíma rakna vit við við kaldan drey. Sjálvandi kunnu vit siga, at fekk hann ikki hesi vápn frá okkum, vóru tað aðrir, ið lótu honum tey. Men vit sleppa so ikki undan at viðganga, at tað fyri ein part eru vit í vesturheiminum, sum hava givið Saddam Hussein drápsvápn ið hendi. Og so er tað spurningurin um vápnadnaðin í dag. Man verðin veruliga vera so køld og kynisk, sum summir eygleiðarar vilja vera við, at tær sterku kreftirnar innan eitt nú amerikanska vápnadnaðin heldur enn gjarna vilja hava kríggj, fyri at fáa gongd á aftur »framleiðsluna«, nú endin á kalda krígnum minkaði jättanirnar til henda vápnadnað so nógv!!!

VIT eiga øll at bera ótta fyri einum kríggj. Fyri mong av okkum er tað bert ein spenningsfilmur frammanfyrir sjónvarpsskermin. Men fyri túsundtals menniskju er hetta ein spurningur um lív og deyð, um at missa ein av sínum næstu. Gólfkreppan er blivin til okkara tíðarinnar gordiska knút, ið eingin kann loysa. Vit hava sjálvi bundið hann, og nú tykist bert ein møguleiki at »loysa« hann: nevniliga at høgga hann sundur — kríggj! Nær fara vit at læra.

SOSIALURINN

sosigatey

Dimmalætting

DAÐBLAÐIÐ

14. SEPTEMBER

FRIÐ FÖROYAR

NORÐPÝÐ

Skeiv tulking

»Sera ókollegjalt og ósólidarikt má tað sigast at vera av Sosialinum at fara soleiðis við starvsfeløgum, sum blaðfólk á hinum bløðunum hóast alt eru«, skrivur pn í eini viðmerking í Dimmalætting til teigin »Sosigatey« í Sosialinum.

Vit hava stóra virðing fyri tí arbeidi, tíðindafólk á hinum bløðunum og eisini Dimmalætting gera. Og ikki minst fyri tí týdn-

ingarmikla og rúgvismikla tilfari, sum júst pn hevur greitt úr hondum í arbeidi sínum á Dimmalætting. Hetta hava vit vist á áður og vilja fegnir endurtaka tað. Hesin blaðmaðurin hevur kanska meira enn nakar annar verið við til at ríkað Dimmuna og harvið lesararnar við sínum áhuga-verdu síðsøglugu og mentanarligu greinum. Tær skal tó virkliga hava tøkk fyri.

Men tá hetta er sagt, so loysa vit okkum eisini at vísa á vónbrot og misnøgd

okkara við tær ofta ósakligu og sera subjektivu viðmerkingarnar, sum sami pn loysir sær at skjóta inn ímillum setningarnar í vanligu tíðindagreinum blaðsins. Vit hava vist á, at umrøddi pn hevur ein veikleika ikki at kunna lata vera við at blanda sína egnu ónøgd og eisini andstygd móttvegis javnaðarflokki, -fólki og eisini fakfeløgum upp í tíðindagreinarnar.

Eisini mong javnaðarfólk lesa Dimmalætting og tey hava so sannliga annað uppiborið enn aftur

og aftur at skula siggja hesar ofta sera niðursetandi og subjektivu pn'sku viðmerkingarnar ella rættari, yvirhalingarnar, í tíðindagreinunum á blaðsins forsiðu. Lesarin hevur krav uppá at vita, hvat er endurgeving av tí, sum veruliga er farið fram, tvs. faktiskir upplýsingar, og hvat eur persónligu og sera subjektivu viðmerkingar blaðmannsins.

Tá pn í heldur illsliga svári sínum til henda politiska teigin í Sosialinum skrivur, citat:

»Okkara viðmerkingar

sum blaðfólk á Dimmalætting, antin tær eru í sjálvstöðugum greinum (leysar av tíðindaflutninginum) ella innskotnar í tíðindastubbar, eur individuellar, júst hetta frælsið hevur einstaka blaðfólkið (uttan at vera alt ov subjektivt) tá initialini standa undir. Tá ber til at skilja ímillum blaðsins almennu hugsan og hugsan blaðfólksins. Ein meining er tá í at hava framerki undir blaðtilfarinum,»

so eru vit ikki samd. Eftir okkara tykki eiga blaðfólksins viðmerkingar als ikki at vera innskotnar í tíðindastubbar, hvat pn tó heldur vera í finasta lagi (bara tær ikki eru alt ov subjektivar, sum hann málber seg!) Hetta hevur

heldur einki við frælsið at gera. Tvørturímóti má tað vera eitt krav frá lesaranum, at hann greitt veit, hvat er endurgeving av tíðindum og hvat er blaðmannsins persónliga viðmerking. Verða hesi blandað saman í tíð og ótíð, soleiðis sum pn heldur vera í lagi, tá er lesarin »lost«. Hann veit tá ikki, hvat veruliga er hent, hvørji tíðindini eru, og so hvat er blaðmannsins egna persónliga viðmerking.

Til alt hetta er tó at siga, at hetta er ikki nakað, sum bara finst í Dimmalætting. Tað finst í øllum bløðum í stórra ella minni mun, men orsökini til at vit hava tikið hetta

Framhald á síðu 15